

Alexandre, la creació d'un frau

MARC MENDOZA
Universitat Autònoma de Barcelona

Alexander, the Making of a God, Netflix, 2024 (sis episodis).

Era qüestió de temps que Alexandre fos objecte d'un dels espectaculars *docudrames* històrics produïts per Netflix. Els historiadors d'Alexandre hem reposat durant gairebé vint anys després de la fallida pel·lícula d'Oliver Stone del 2004, i només de tant en tant ens hem hagut d'enfrontar a l'enèsim recurs de temes recurrents, com la tomba perduda d'Alexandre, en diferents sèries i pel·lícules (per exemple, a la sèrie de Marvel *Moon Knight*). Quan es va anunciar la minisèrie de Netflix *Alexander, the Making of a God* i es va publicar el primer tràiler, evidentment vam sentir una pertorbació en la Força: tots els estudiosos d'Alexandre ens temíem el pitjor, però, per descomptat, un tràiler de dos minuts necessàriament no podia reflectir per complet ni el contingut ni l'enfocament real de sis episodis. I era cert: no estava tan malament, encara era pitjor.

És difícil decidir per on començar. Nosaltres, els historiadors, som un públic difícil de satisfer, això és segur. Certament, hi ha molts detalls històrics de la sèrie que ens fan passar certa vergonya aliena, com veurem, però probablement el més indignant de tot plegat és que no respectin gens el seu públic. Sembla que les premisses dels productors de la sèrie eren considerar que l'audiència no és intel·ligent i que, per tant, s'empassaria qualsevol ximpleria que els llancesin, i, en segon lloc, que els esdeveniments i les figures històriques es poden modelar i manipular a voluntat per crear una història atractiva (?). Sembla que la història d'Alexandre ja no és prou apassionant: una estrella fugaç que va conquerir l'enorme imperi aquemènida, des del mar Egeu fins als rius Jaxartes i Indus, en aproximadament una dècada, ha deixat de ser emocionant.

Si es tractés d'una pel·lícula o una sèrie de ficció, segurament haurien inclòs un advertiment dient: "Aquesta sèrie està vagament inspirada en fets reals" (o, fins i tot, "Qualsevol semblança amb la realitat és pura coincidència"). I, probablement, si fos una sèrie de ficció, no m'empiparia tant com ho estic amb ella. No obstant això, és un *docudrama* i, en conseqüència, s'ha intentat afegir-li una capa de credibilitat i objectivitat inserint comentaris d'assessors històrics. Jo no soc ningú per jutjar els meus col·legues, però és una mica vergonyós veure com corroboren gairebé per complet totes les distorsions històriques de la sèrie, sense afegir-ne molts matisos. Les intervencions del Dr. Touraj Daryaee són possiblement les més encertades, i potser per això la seva participació és notablement més curta que la de la resta d'experts. A banda d'ell, potser es poden rescatar alguns aclariments puntuals del professor Lloyd Llewellyn-Jones, però al país dels cecs, el borni és el rei. La major part de les vegades, però, aquests estudiosos doten de credibilitat i respectabilitat les atzagaiades de la sèrie. Curiosament, cap d'ells és un historiador d'Alexandre pròpiament dit. Alguns són bons investigadors sobre la Pèrsia aquemènida, però és difícil d'entendre per què no han comptat amb almenys un erudit el camp de recerca principal del qual fos la vida i la carrera d'Alexandre. Finalment, les parts dedicades a les excavacions de Pepi Papakosta a Alexandria són innecessàries i, en alguns moments, directament vergonyoses: no us refieu mai d'un erudit que considera el seu objecte d'estudi "el seu heroi". Afecta necessàriament la seva subjectivitat.

Fa uns anys, vaig escriure un article sobre l'exèrcit persa a les pel·lícules i conclouïa que l'*Alexander* de Stone (2004) era més "orientalista" que l'*Alexander the Great* de Rossen (1956).¹ Sembla que aquesta tendència encara està en voga i *Alexandre, the Making of a God* assoleix noves cotes d'orientalisme: visualment, simitarres, turbants, llunes creixents, homes amb ratlla d'ulls fosca i barbes llargues, etc. Conceptualment, Orient és sempre decadent i necessita ser conquerit pel vigorós Occident. La invasió i conquesta per part d'Alexandre de l'Imperi aquemènida es redueix a una rivalitat infantil entre el governant macedoni i Dàrius III. Però, qui és realment qui mou els fils? Ah, òbviament, *cherchez la femme*: Estàtira. Els despòtics governants orientals sempre són corromputs per dones malvades (mares, germanes, esposes) entre bastidors. Estàtira és la força motriu real de l'Imperi aquemènida perquè el seu marit és incapaç de prendre decisions encertades sense ella. Tanmateix, quan Estàtira és capturada després de la derrota de Dàrius a la batalla d'Issos, ella confia en el seu magnetisme sexual per influir en el seu nou amo. Alexandre i Estàtira, doncs, inicien una relació romàntica (i força tòrrida). Ni tan sols es pot conjecturar que Estàtira representi l'amant històrica d'Alexandre, Bàrsine, perquè mai va desenvolupar el paper

---

¹ M. Mendoza, "El ejército persa en el cine", a B. Antela-Bernárdez / J. Vidal (eds.), *La guerra de la Antigüedad en el cine*, Saragossa: Pórtico, 2019, p. 112.

públic que els realitzadors atribueixen a Estàtira. Per tant, Estàtira no és sinó, una vegada més, l'encarnació de l'arquetip de la *femme fatale*, en un inici camuflada com a figura suposadament empoderada.

Tots els episodis s'obren i es tanquen amb el monòleg d'una dona gran, que més tard sabrem que és la sacerdotessa de Siwah – i no un sacerdot, com corroboren totes les fonts existents sobre el pas d'Alexandre per aquell centre oracular. En qualsevol cas, la profetessa sempre marca el to de l'episodi recurrent a un vocabulari èpic, pompós i transcendent, mentre va movent unes figuretes dels protagonistes – està jugant als escacs o muntant el pessebre? Les seves afirmacions sempre subratllen la idea que el conflicte es pot explicar simplement per la rivalitat entre ambdós monarques, però al mateix temps, fent veure que el destí del món està en joc. No s'afegeix més context: aquest és un clar exemple de com no tracten els espectadors com un públic intel·ligent. El resultat de l'enfrontament entre Alexandre i Dàrius, a més, apareix com un dels esdeveniments que han de canviar el rumb del món i la història: Orient o Occident, qui prevaldrà? Així doncs, encara resulta més ridícul constatar que l'esdevenir de la humanitat depèn de quin dels dos reis la té més llarga.

El primer episodi tracta de l'ascens d'Alexandre al tron. Alexandre se'ns presenta al seu exili a Il·líria (era molt esperar una menció a la batalla de Queronea) i no se sap si està en una mena d'estada Erasmus o en un viatge de lluna de mel amb Hefestió. Bé, encara que Llewellyn-Jones aclareix que les relacions homoeròtiques i homosexuals no són el mateix, els directors sembla que fan cas omís. Allà també escoltem per primera vegada una de les coses més exasperants de la minisèrie: l'abreviatura (massa) amistosa dels noms. El rei macedoni és simplement “Àlex” pels seus amics “Hef” i “Ptol” (Ptolemeu). Val a dir que Hefestió és l'únic company d'Alexandre en el seu exili il·líric. Es descuiden Laomedont, Hàrpal i Nearc, que també van ser-hi segons les fonts. L'omissió de la majoria dels col·legues més propers d'Alexandre és flagrant i recurrent al llarg de la sèrie. L'Àlex només necessita dos amics. O millor dit, un amant i un amic. I si sumes Parmenió a l'equació desenvolupant un paper ambigu, que no arriba a l'esperat d'antagonista del rei (amb Dàrius ja en té prou), o almenys de veu plenament discordant, ja tenim una versió còmoda i de butxaca de tot l'Estat major i la cort d'Alexandre.

El retorn a Macedònia és un dels exemples més transparents del menyspreu dels productors pel seu públic. En primer lloc, el rei de l'Èpir és anomenat “un dels senyors de la guerra de la regió”. Tot seguit, Filip II és representat amb DOS (!) ulls. Aquest no és un petit detall passatger: constitueix una prova absoluta de la desídia dels cineastes. De la mateixa manera, l'assassinat de Filip no té lloc al teatre, sinó al palau. Hi ha moltes llacunes i contradiccions a les nostres fonts, però hi ha consens que Filip va perdre un ull i que va ser assassinat al teatre.

Òbviament, les motivacions de Pausànies, l'assassí, no són prou satisfactòries per al magnicidi, i cal buscar l'autèntic instigador. No obstant això, els lincestis no estan a mà i Alexandre ràpidament assenyala els perses. Pel que sabem, Dàrius no va ser acusat pel rei macedoni de l'assassinat del seu pare fins tres anys més tard, a Maratos. A més, el paper d'Olimpia en l'afer no és clar, i la seva representació a la sèrie probablement hauria agradat a Cassandre. Més tard, ens és presentada com una bruixa que indueix el seu fill a un viatge lisèrgic per revelar-li la seva ascendència divina. Una escena força dolorosa de veure.

La representació de la cort persa és igualment dolorosa per als ulls. La primera escena està clarament inventada i, per tant, reuneix tots els tòpics orientalistes concebibles. A més, està ambientada a Babilònia, un nom més suggeridor per al públic occidental que Persèpolis, Ecbatana, Pasargada o Susa. Aquesta elecció, que es mantindrà al llarg de la sèrie, els permet presentar Maceu com el principal conseller del rei – juntament amb Bessus, que serà introduït més endavant –, i, així, engrandir de manera espectacular el seu rol segons es troba a les fonts clàssiques. En certa manera, Maceu usurpa el paper d'Artàbazos en els relats històrics. Com s'ha dit anteriorment, la relació entre Dàrius i Estàtira és molt estreta, i ella apareix com l'autèntica eminència grisa de l'imperi. Les escenes perses d'aquest episodi també presenten els orientals com a persones supersticioses, que veuen presagis en el més petit detall. No pas com els hel·lens, és clar, que sempre actuen racionalment. El suposat suborn persa d'Àtal és l'última aberració d'aquest primer episodi. I no és el pitjor.

El segon episodi comença amb un altre discurs enganyós de la profetessa. Macedònia es descriu com un petit regne, descuidant així les conquestes de Filip, que van ampliar molt els seus dominis. En canvi, l'imperi persa és etiquetat com un "opressor", però no s'indica qui està suposadament sent oprimat. Alexandre trepitja ara terra asiàtica, però no a Abidos, com concorden totes les fonts, sinó a Magnèsia. A més, tot i que hauria fet força patxoca a la sèrie, s'omet el llançament de la llança d'Alexandre. El nou lloc de desembarcament implica que el desviament a Ílion es converteixi en un viatge força més llarg. No obstant això, és una bona ocasió perquè l'Alex i l'Hef gaudeixin sols d'una nova escapada romàntica. Al temple d'Atena, se suposa que Alexandre obtindrà l'armadura d'Aquil·les. Mentrestant, la cort persa discuteix els pròxims passos a emprendre, i Bessus i Memnó de Rodes s'uneixen a la discussió. És destacable en positiu que es reconegui la presència de mercenaris i generals grecs al bàndol persa, almenys per a aquesta primera etapa. Tanmateix, el pobre Memnó queda molt mal parat, i no es mostra per què se'l considera un "general hàbil".

Un cop Alexandre torna de la seva escapadeta, macedonis i perses s'enfronten a la batalla de Grànic. No cal intentar descriure o donar sentit a les batalles d'aquesta sèrie. Són simplement caòtiques i impossibles de desentranar. Ni tan sols són coreogràficament atractives, com a la pel·lícula criptofeixista de 300.

Alexandre i Memnó es retroben a Halicarnàs. De fet, gairebé es troben massa, tenint en compte que les fonts històriques coincideixen en el fet que Memnó havia abandonat la ciutat abans de l'assalt final macedoni. El tractament dels presoners a Halicarnàs mereix una mica d'atenció perquè acaben sent decapitats. Com a autor d'una monografia sobre decapitacions a les fonts sobre Alexandre,² estic bastant enutjat per aquest detall perquè manca completament de base històrica. No és només una qüestió que unes decapitacions no tinguessin lloc a Halicarnàs en concret, sinó que és un absolut disbarat històric perquè els hel·lens deploraven decapitar i mutilar un cos. Aquest és un detall introduït des d'una concepció moderna i morbosa de la guerra, i les pràctiques antigues, suposadament brutals. Així mateix, anteriorment, ja havíem assistit a l'execució a sang freda dels mercenaris grecs supervivents de la batalla de Grànic. És cert que molts d'ells van trobar la mort, però en el camp de batalla. Els capturats, en canvi, van ser enviats a treballar com a esclaus a les mines de Macedònia. Clarament, això no té l'impacte visual d'un grup d'homes executats a sang freda seguint les ordres directes d'Alexandre.

El que no genera cap impacte visual (una altra oportunitat perduda) és el famós episodi del nus gordià. El carro està situat al mig d'un carrer, com si acabés de quedar-se encallat. L'escena no té la tensió i la transcendència que transmeten les fonts d'Alexandre. Ningú és testimoni del tall del nus d'Alexandre, més enllà del Ptol i l'Hef. Alexandre talla el nus com si fos quelcom rutinari. Suposo que això és el que passa quan crees la teva pròpia història: els episodis climàtics originals empal·lideixen davant dels espectaculars que t'has tret de la màniga. La impressió que dona l'escena és que fou una pensada d'última hora i que va ser l'última a ser rodada, quan la major part de l'equip ja havia marxat del rodatge.

El tercer episodi comença representant al Ptol com l'amic tosc i inculat d'Alexandre. Fins i tot, no té coneixements sobre mitologia grega bàsica. Més tard en aquell mateix episodi, a la batalla d'Issos, anomena 'hoplites' la infanteria macedònia; no *pezhetaroi* o, fins i tot, hipaspistes, sinó hoplites. És evident que Ptolomeu és idiota. Suposo que, a més, es pensava que el riu Pínar fluïa pel bell mig del camp de batalla; els cineastes ens mostren de manera transparent que estava equivocat (igual que les fonts antigues). Un cop més, la representació de la batalla no té cap mena de sentit, però val la pena esmentar com de ridícules es veuen les sarisses, ben lluny dels vora cinc metres que feien. La batalla d'Issos representa un punt d'inflexió per a Dàrius, no només perquè sembla que ningú el respecta – Maceu l'arriba a escridassar –, sinó perquè Estàtira acaba en mans d'Alexandre. O, com hem comentat més amunt, fou realment al revés? Una vegada més, es perd un moment potencialment climàtic perquè la famosa trobada

---

² M. Mendoza, *Decapitation in Sources on Alexander the Great*, Cham: Palgrave Macmillan, 2023.

d'Alexandre i les dones reials perses manca d'algunes figures rellevants, com ara Sisigambis, la mare de Dàrius. Estàtira es converteix en una dona mordaç i bastant rancorosa, i Barsine – el nom que donen a la seva filla – n'és la contrapartida puritana i amorosa del seu pare. Aleshores, els cineastes, després de reunir-los, se senten impacients per traslladar Alexandre a Egipte al més aviat possible. De fet, Alexandre sembla estar afectat per una mena d'egiptomania una mica infantil – o és solament un exemple més del seu famós *pothos*? Per tant, està clar que no cal perdre el temps en explicar els llargs (i espectaculars setges) de Tir i Gaza. Carai, que Alexandre va convertir una illa en una península! Una altra gran oportunitat cinematogràfica perduda.

El quart episodi comença amb Alexandre a les portes de Pelusi, a Egipte. La tensió es palpa en l'ambient... la tensió de tots els historiadors veient com es treuen de la màniga aquesta escena. Més exactament, la tensió de tots els historiadors veient com es treuen de la màniga gairebé tota l'etapa egípcia. Jo els hauria suggerit basar-se en la *Novel·la d'Alexandre* de Pseudo-Cal·lístenes, almenys. La coronació d'Alexandre com a faraó a Memfis encara és un tema de debat acadèmic, però cap font antiga no corrobora aquesta hipòtesi, independentment del que diguin els suposats assessors històrics. Paral·lelament, és molt divertit adonar-se que, igual que a l'*Alexandre* d'Oliver Stone, tan bon punt el sobirà macedoni es torna oriental, els seus ulls necessiten automàticament un delineador d'ulls negre. Per si algú no ho acaba d'entendre. No està clar, d'altra banda, qui, entre el poble egipci o les dones reials perses, està més enamorat d'Alexandre. En qualsevol cas, Estàtira pren la iniciativa, i inicia amb ell una relació força tòrrida. Alexandre cau de quatre grapes a la seva xarxa. Després d'aquesta "Il·licència", han de tornar als pocs esdeveniments històrics registrats per l'estada del governant macedoni a Egipte. Alexandre, així, posa en marxa la construcció "filantròpica" d'Alexandria, amb un plànol del far inclòs. Era un visionari, certament. Pobre Ptol! No només se'n foten d'ell, sinó que també del seu llinatge. La següent parada de la "recerca espiritual" d'Alexandre – en paraules del professor Llewellyn-Jones – és l'oracle de Siwah. La història herodotea de l'exèrcit perdut de Cambises és evocada constantment, fins i tot per Bessus, a la llunyana Babilònia. Prou curiós, per cert, que els perses ja beguin te (!) a la cort persa en aquesta escena. Estic bastant segur que també fumaven amb narguils a la primera versió del guió. En tot cas, i tornant al viatge d'Alexandre pel desert, en Ptol es veu privat de trobar el camí cap a l'oasi. Mala sort que una de les poques figures històriques que surten a la sèrie no aparegui protagonitzant fets que algunes fonts li atribueixen haver realitzat. Un cop a Siwah, finalment, Alexandre i la sacerdotessa es troben i... deixen que es perdi un altre gran moment històric quan ella no diu "ho pai dios".

El següent episodi, per tant, comença a Siwah. El ritual oracular real no es té en compte perquè aquesta sèrie prefereix les bruixes, com es va veure amb

Olímpia al primer episodi. L'escena inclou 'Càntics en copte' [sic]. Sense comentaris. Cal subratllar que, tot i que els "experts" revelen el contingut de l'oracle, les fonts expliciten que Alexandre mai va explicar quin missatge havia rebut. Alexandre va haver d'invertir unes quantes setmanes en aquest viatge a Siwah, però potser és exagerat representar una Estàtira embarassada d'uns sis mesos, com a mínim, a la tornada. No hi ha proves fermes sobre aquest suposat embaràs, tot i que algunes fonts (però no totes) diuen que Estàtira podria haver mort de part. De la mateixa manera, cap dit assenyala a Alexandre en les fonts antigues. A més, el seu tractament a les dones perses es va convertir en proverbial més tard com a exemple d'autodomini i comportament cavallerós. Ara, l'orientalització d'Alexandre comença a prendre importància i Parmenió sembla interpretar el paper dels desapareguts Clitus i Cal·lístenes. Fins i tot en Ptol és presentat com enfrontat a un dilema, que, de nou, és inexistent a les fonts i sona encara més irònic tenint en compte el futur de Ptolomeu com a rei egipci. La següent escena ens situa de tornada a Babilònia, on Dàrius sembla jugar a l'Stratego. Després, rep un missatge força punyent d'Alexandre, que l'informa de la mort de la seva dona i afirma explícitament que va morir durant el part. Això és un gest sense tacte.

El següent gran esdeveniment és la batalla de Gaugamela. La reconstrucció de les etapes anteriors és una distorsió dels fets històrics. Les comunicacions diplomàtiques entre ambdós campaments es concentren (totes) a la nit abans de la batalla. Seria un detall menor, però clarament tenien ganes d'inventar una trama al voltant de Maceu. Dàrius ofereix la mà de la seva filla a Alexandre, tot i que ja és la promesa de Maceu. Aleshores, el maquiavè·lic Alexandre decideix revelar a Maceu aquesta oferta per erosionar la seva confiança en Dàrius. Més sorprenent és que els anomenats assessors donen fonament a aquest invent. L'episodi acaba amb aquest *cliffhanger*.

La primera part de l'episodi final d'*Alexander, The Making of a God* està dedicada a la batalla de Gaugamela. Novament, alguns dels seus moments més emblemàtics a les fonts (com l'àguila sobrevolant el camp de batalla) tristament desapareixen de la sèrie. En canvi, Alexandre es presenta lluitant amb un casc/barret/corona faraònic. Suposo que mantenir-lo en perfecte estat podria ser el motiu pel qual Alexandre no acaba perseguint Dàrius quan fuig després de la batalla. Els macedonis es dirigeixen llavors a Babilònia, 'ciutat persa' [sic] –una errada també present al film d'Oliver Stone. L'entrada a la ciutat és força insulsa, tot i que les fonts coincideixen que hauria estat una gran ocasió. Mentrestant, la negociació amb Maceu continua, tot i que ja han entrat a la ciutat i, per tant, s'ha tornat força inútil. Així mateix, l'anècdota d'Alexandre i l'estàtua de Xerxes es trasllada a Babilònia perquè seria estrany en aquest punt esmentar Persèpolis i

Susa, que no rebran la visita d'Alexandre a la sèrie. Els palaus reials perses estan segurs, lluny de l'abast de les torxes macedònies.

Mentrestant, Dàrius ha fugit a Bàctria, i no a Pàrtia, però a qui li importa a hores d'ara. L'escena de l'assassinat de Dàrius és bastant cinematogràfica i patètica. El rei mira intensament a l'horitzó quan el malvat Bessus l'apunyala. De nou, els esdeveniments històrics se simplifiquen a l'extrem: el rei primer va ser empresonat i després fou executat col·lectivament per un grup d'oficials i cortesans quan Alexandre estava a punt d'atrapar-los. La mort de Dàrius representa per a la sèrie el final de la conquesta d'Alexandre. Al cap i a la fi, el conflicte es limitava a una suposada rivalitat entre ambdós homes. Un cop mort el monarca persa, l'únic enemic que queda d'Alexandre és ell mateix. Així, Bessus, Espitàmenes, Ariamaces, Porus, Musicà i molts altres no existeixen. La veritable lluita té lloc en l'interior d'Alexandre. Els milers de persones a punt de morir a Bàctria-Sogdiana i l'Índia són només víctimes col·laterals d'aquesta guerra interior.

Finalment, ens traslладem una vegada més a l'Alexandria moderna. La majoria de les afirmacions de Pepi Papakosta no tenen corroboració científica i sonen més com a *wishful thinking*. No soc un arqueòleg expert, però apostaria tots els meus estalvis que no hi ha cap tresor al final d'aquell túnel bloquejat al qual donen tant bombo. És només sensacionalisme del pitjor tipus. Tot i que els meus estalvis estarien millor invertits si m'assegurés gràcies a ells que Netflix no produeix mai una segona temporada per a aquesta bestiesa de sèrie.

En resum, *Alexander, the Making of a God* és possiblement un dels pitjors productes fets mai sobre Alexandre III de Macedònia. Simplement, podria haver estat una sèrie de ficció dolenta, però és pretensiosa i intenta revestir-se d'un mantell de suposada objectivitat i estàndards científics. Segurament, això és enganyós per a un espectador no expert, que pot donar crèdit cegament als nombrosos invents que es troben al llarg dels sis episodis de la sèrie. Els personatges són un cúmul de tòpics, força superficials i unidimensionals. Així, traïxen especialment la complexitat de figures com Alexandre i Dàrius. Certament, Alexandre no és un heroi immaculat, ni Dàrius és el malvat definitiu, però només són la suma de diferents arquetips bàsics. En conseqüència, sempre actuen d'una manera bastant esperable i avorrida. Aquesta tendència troba una expressió més extrema entre els personatges secundaris. Hefestió, Ptolomeu (o millor dit, Hef i Ptol), Parmenió i Bessus són caricatures maldestres. Maceu és potser la figura més complexa, però ho és perquè han creat un personatge totalment nou, desvinculat del seu homòleg històric. No obstant això, la representació de personatges femenins és on aquesta sèrie és més transparentment arquetípica. Principalment es divideixen en dues categories: dones fatals i bruixes. Estàtira és un dels protagonistes de la sèrie, però és un exemple perfecte tant de *femme fatale* com de dona 'orientalista', extremadament manipuladora i

seductora. La creació d'aquest personatge, a més, no es basa en dades històriques, la qual cosa reflecteix que l'elecció de retratar-la d'aquesta manera arquetípica depèn exclusivament dels productors de la sèrie.

La narració és simplista i no respecta (i insulta) la intel·ligència del públic. Els fets històrics són simplement una conseqüència de la rivalitat entre Alexandre i Dàrius. Així, la mort de Dàrius implica necessàriament el final de la sèrie. Els darrers anys d'Alexandre – tret que estiguin planejant una segona temporada del programa – es resumeixen ràpidament i el rei macedoni es presenta lluitant contra un altre únic enemic: ell mateix. La sèrie, doncs, es basa en una historiografia obsoleta, aquella que explica la història exclusivament a través de les 'grans figures'. L'enfocament antiquat també està representat per certs comentaris passatgers, que traeixen unes tendències subjacents teleològiques i orientalistes. El futur del món està en joc contínuament, el món aguanta la respiració, etcètera. L'imperi persa és un Goliat opressor destinat a ser derrotat per un David macedoni. La representació de la cort i els personatges perses poden ser un bon exemple per a qualsevol professor disposat a mostrar què és l'orientalisme als seus alumnes. Dàrius podria ser Saladí, Mehmet II o qualsevol altre oriental. Les aparences són atemporals. A més, la seva cort està plena de cortesans intrigants i dones manipuladores: el rei és un titella en mans de tots. És possible que puguin utilitzar els guions per a altres sèries amb escenes ambientades en corts orientals.

La manca de cura està representada perfectament per diversos detalls sorprenents: els dos ulls de Filip, l'assassinat d'aquest al palau, el desembarcament a Magnèsia, el te persa, els càntics en copte... Això no és més que una mostra de desídia, i no he estat exhaustiu en aquesta breu ressenya. Paral·lelament, podem trobar l'omissió o menyspreu d'alguns episodis espectaculars, que podrien haver funcionat a la sèrie: el llançament de la llança per part d'Alexandre a terra asiàtica, el tall del nus gordià, el setge de Tir, la salutació d'Alexandre a Siwah, l'entrada d'Alexandre a Babilònia, la crema dels palaus perses... L'absència d'aquests moments climàtics de l'expedició d'Alexandre és fruit de la invenció d'altres episodis sensacionals, que de manera recurrent no troben corroboració en les fonts històriques existents. La trama de Maceu, especialment en els dos últims episodis, és possiblement l'exemple més flagrant, junt amb l'estada completa i massa allargada d'Alexandre a Egipte. La carrera d'Alexandre està plena de fites espectaculars, que converteixen en innecessària la invenció i l'afegit d'històries insòlites.

Alexandre, The Making of a God és, en conclusió, un *docudrama* terrible perquè revela un total menyspreu cap a les evidències antigues. Ells, com Plutarc, no pretenen fer història, però, a diferència d'aquest escriptor, tampoc intenten presentar un retrat complet de la naturalesa interior d'Alexandre. Han intentat crear una sèrie captivadora inventant una narrativa que pugui ser atractiva per al

públic modern. Tanmateix, no simplement adapten o reelobren el material, sinó que traeixen directament la seva mateixa essència. La sèrie, doncs, recrea històries antigues, no perquè pertanyin a l'Antiguitat, sinó perquè es fan ressò de postures i plantejaments historiogràfics desapareguts. Alexandre en aquesta sèrie no es converteix en un déu, sinó en un frau.